

Schrijfoopdrachten voor het technisch onderwijs onder de loep

1 februari 1990

Auteur: Marie-Anne Baert

Volume: 19

Nummer: 4

Pagina's: 22-31

Documenten

- [vonk_jrg19_060.pdf](#)

schriffoopdrachten voor het technisch onderwijs onder de loep marie anne baert in dit artikel bespreek ik drie schrijfoopdrachten die werknemers met een diploma van het hoger secundair technisch onderwijs hst aan moeten kunnen maar die ze meestal niet tot een goad einde brengen ik ga hierbij uit van bestaande teksten uit diverse bedrijven dat geeft een beeld van wat afgestudeerden van het hst van zo n schrijfoopdracht terecht brengen bovendien kunnen die concrete schrijfsituaties een aanzet zijn om de schrijfoopdrachten in het technisch onderwijs iets beter of te stemmen op het beroepsleven in de analyse toon ik vooral aan waarom en vrijwel alle leerlingen het belang en het nut van de communicatieve waarde van de teksten het talenonderwijs beklemtonen 1 sten verloren gaat ik probeer bij de her een van de onderzochte aspecten is de schriftelijke schrijving ook duidelijk te maken hoe die ke taalvaardigheid duidelijk schrijven en helder communicatieve waarde op een vrii een formuleren moeten ook in het technisch onderwijs voudige manier hersteld kan worden belangrijke objectieven zijn omdat hst ers in het de teksten die ik zal bespreken warden beroepsleven nog vrijwel dagelijks schrijfoopdracht mij bezorgd door herman verstraeten inspecteur ten krijgen het rapport vermeldt er een pear talen voor het hoger secundair en het hoger onder een ploegboek invullen i e aan een collega van wijs van de provincie oost vlaanderen op zijn ini de volgende ploeg instructies of informatie geven tiatief en met steun van de cal voor het vlaams zodat het werk zonder problem en voortgezet kan provinciaal onderwijs ward een onderzoekspro worden cf tekst 1 ject opgezet waarin heel concreet ward nagegaan een rapport opstellen van uitgevoerde of geplan hoe de talenopleiding in het technisch onderwijs de herstellingen van produktieproblemen van beter afgestemd kan worden op de behoeften van de dagelijkse briefing het bedrijfsleven en van de leerlingen anne een verslag schrijven van een stage een bijeen le maitre die het onderzoek heeft uitgevoerd wijst komst een vergadering er in haar rapport mei 1989 op dat alle bedrijven instructies schrijven om een nieuwe machine te febr 1990 19 de jaargang nummer 4 kunnen gebruiken enz er is bovendien voldoende ruimte voorzien om de die schriftelijke mededelingen zijn doorgaans

heel ifeiten te beschrijven toch blijft de tekst meestal onduidelijk zelfs voor onmiddellijke collega s de beperkt werkgevers uit het onderzoek wijzen erop dat een gebrekkige structuur een beperkte woordenschat de inhoud en een marks zinsbouw de informatieoverdracht verhinderen dit document is niet alleen bestemd voor de onmiddellijke chef de primaire lezer die vertrouwd ik beperk de bespreking tot drie tekstfragmenten is met de situatie maar ook voor het hoofd van de een tekst i v m een ordemaatregel tekst 2 personeelsdienst de secundaire lezer die laat een tekst i v m een overzicht van de werken ste heeft uiteraard meer informatie nodig als hij tekst 3 zich een beeld wil vormen van de ernst van het pro een dossier tekst 4 bleem most hij precies weten wat er is gebeurd de teksten komen van verschillende bed rijven al le wat de aanleiding of de oorzaak was en wat de namen en verwijzingen zijn geschrapt of vervan gevolgen waren gen door fictieve namen de eerste zin op woensdag is isc1 0 om 6h30 per tekst worden het uiterlijk de inhoud en de taal moeten stilgelegd worden wegens loodmeesleep besproken daarna wordt een structuur voorge geeft een beschrijving van het probleem en de stelt hierbij gebruik ik de zgn vaste structures aanleiding ertoe wegens loodmeesleep er staat van steehouder die structuurschema s zijn im niet hoe lang de machine stillag en wat er was mers gemakkelijk te leren en bieden de leerlingen gebeurd als ze niet was stilgelegd die informatie een houvast om goed gestructureerde teksten te is toch belangrijk om de ernst van de situatie in te schrijven tot slot stel ik een herschreven versie schatten voor de tweeds zin loodbak was slecht verzorgd en er zaten gees houtblokken meer in het kantelsysteem wel nog rester geeft aan waarom er sloodmee de ordemaatregel sleep kon zijn en omschrijft daarmee de tout van tekst 2 de werknemer die causale relatie en de foutom schrijving zijn evenwel alleen impliciet aanwezig doel van de tekst dat de storing ongedaan kon worden gemaakt vernemen we in zin 3 en 4 voor start gewoon dit formulier signaleert gen probleem waardoor de loodvak in orde gesteld en apes was ok druk in werkzaamheden verstoord werden worden het oven was ok wie heeft ingegrepen is niet ver form ulie r wordt alleen gebruikt voor niet technische meld maar wellicht is dat niet belangrijk problemen zoals socials conflicten slechte werk tot slot later nachecken door x wordt een advies prestaties nalatigheid enz het document is order gegeven aan x de instructie kan wel specifieker meer bestemd voor het hoofd van de personeels in deze tekst is niet duidelijk wat de preciese fout dienst afhankelijk van de ernst van het probleem of nalatigheid is oorzaak gevolg en aanleiding krijgt de betrokken werknemer een verwittiging een staan door elkaar en worden niet expliciet aange vermaning of een sanctie duid het uiterlijk de taal het formulier bevat heel wat voorgedrukte rubrie het is doorgaans niet de bedoeling dat de tekst uit ken naam van de betrokkene inschrijvingsnum volledige zinnen bestaat als de boodschap maar mer afdeling enz om volledigheid te garanderen duidelijk is en de relate fusser de mededelingen 19 de jaargang hummer 4 febr 1990 wordt aangegeven met relatiewoorden volledig anders was heidshalve wijs ik op het gallicisme in orde stellen er was jmmers loodmeesleep omdai de loodbak slecht verzorgd was bovendien zaten er geen de voorgestelde structuur houtblokken meer in het kantelsysteem wel nog rester voor deze tekst past de probleemstructuur cfr vooraleer we de machine startten hebben we de vaste struc-

turen van steehouder die kan even looebak in orde gebracht daama liep apes goad tueel aangevuld worden met de maatregelstruc ook de druk in de oven was in orde toch zou het tuur in de probleemstructuur beantwoordt de goad zqn als x nog eens controleert schrijver de volgende vragen 1 wat is het probleem precies de schrijver staat stil bij de aard en de omvang van het probleem de situatie waarin het zich overzicht van de voordoet en wie erbij betrokken is 2 waarom is het een probleem werken die vraag krijgt alleen een antwoord als het pro tekst 3 blematische van de situatie niet voor de hand ligt de nadelige gevolgen komen hierbij ter doel van de tekst sprake 3 wat zijn de oorzaken op dit formulier moet de werknemer de rubriek het is belangrijk een duidelijke omschrijving te niet geprogrammeerde werken invullen als hij geven van de oorzaken een probleem kan im extra prestaties heeft moeten leveren om een of mers pas opgelost worden als de oorzaken ge ander technisch defect op te sporen en ongedaan kend zijn en weggenomen worden te maker het formulier is bestemd voor de volgen 4 wat is ertegen te doen de ploeg de werknemer vermeldt niet alleen wat meestal volgt hier een maatregel of een instruc hij zelf ondernomen heeft maar geeft ook duidelijk tie om die op een duidelijke manier voor te ke instructies aan zijn collega s van de volgende stellen kan de schrijver de vragen van de maat pion regelstructuur beantwoorden 5 wat is de maatregel precies het uiterlijk de schrijver licht de aard en de omvang van de maatregel toe het formulier bevatduidelijke voorgedrukte rubrie hij vermeldtwie die uit moet voeren en waarom ken 6 waarom is de maatregel nodig bij welke machine doet de storing zich voor in dit geval is daarop al een antwoord gegeven welke storing is voorgesteld wat is de oorzaak in vraag 2 ervan wat is eraan gedaan wat moet nog 7 hoe wordt de maatregel uitgevoerd gebeuren de schrijver geeft de werkwijze en of de mid wie heeft eraan gewerkt delen hoe lang heeft de machine stilgelegen 8 wat zijn de effecter hoe lang is men met het probleem bezig geweest het duel is uiteraard het probleem weg te wer voor de tweede rubriek is heel wat ruimte voorzien ken maar ook hier blijft de tekst beperkt herschrijving de inhoud woensdag j j om 6u30 moest 1sc10 stilge vooral rubriek 2 is belangrijk de voorgedrukte legd worden vragen geven de werknemer een duidelijke leidraad nriftfebr 1990 19 de jaargang nummer 4 om de tekst te structureren doordat de verbanden herschrijving tussen de mededelingen impliciet blijven is de tekst ook voor de primaire lezer onduidelijk en ontstaat sp1 transportband 1 loopt steeds te ver er een storing in de informatie overdracht fig heb gemerkt dat e biok vuil was 10dat de eerste zin transportband 1 loopt steeds te ver 1k het vuil met een mes had weggeschraapt was is een duidelijke beschrijving van de vastgestelde apes voor een tige weer in orde er wordt aus op storing aangezien er in zin 2 e wok was be de een of andere manier veil afgezet op het emblok vuik4 geen relatiewoord staat is er verwarring wat daar precies de oorzaak van is moet je nog mogelijk gaat het hier om een tweeds storing of opsporen om de oorzaak van zin 1 in zin 3 met mes eens afgeschraapt maakt de schrijver duidelijk wat hij heeft gedaan om het probleem op te lossen pas in zin 4 wordt duidelijk dat zin 2 inderdaad een oorzaak was van de sto dossier ring toch rijst hier een nieuw probleem want de tekst 4 storing is niet volledig verholpen ok voor een je er moet dus een diepere oorzaakzijn waardoor e blok voortdurend vuil wordt de echte oorzaak doel van de

tekst is niet opgespoord en het probleem is bijgevolg niet verholpen toch wordt geen instructie gegeven een dergelijk dossier moet opgemaakt worden als ven aan de volgende ploeg om die oorzaak te een afdeling zelf een machine of een machine zoeken onderdeel aankoopt normaal koopt een centrale aankoopdienst machines en onderdelen toch kunnen afdelingen in bepaalde situaties de vrij lange de taal en omslachtige aankoopprocedure omzeilen en zelf kopen er moet dan wel een gedetailleerde be ook hier is de relatie tussen de zinnen niet duidelijk schrijving en een verantwoording gestuurd wor gemaakt met relatiewoorden zin 4 waarna terug den haar de aankoopdienst ok voor een tijdje is uiteraard geen afzonderlijke zin maw hoort als bijzin bij 3 het uiterlijk voorgestelde structuur in het dossier onderscheidt men vier onderdelen die evenwel als dusdanig niet aangeduid zijn de probleemstructuur is hier het meest geschikt deel 1 bevat o m een opsomming van de onder die structuur is min of meer terug te vinden in de delen die gekocht werden voorgedrukte aanwijzingen op het formulier deel 2 bevat de verantwoording van de aankoop 1 wat is het probleem precies en draagt als titel reden cf beschrijving van het probleem deel 3 bevat offertes en facturen 2 waarom is het een probleem deel 4 geeft een schema zonder titel maar met deze vraag hoeft de werknemer niet te beant onderaan een datum 03 03 88 woorden het dossier bestaat uit 17 bladzijden die niet ge 3 wat zijn de oorzaken num merd zijn doordat bovendien de 4 delen geen cf oorzaken titel dragen is het geheel onoverzichtelijk de 4 wat is ertegen te doen volgorde van de delen is ook niet erg logisch de die vraag is gesplitst in twee delen wat is verantwoording komt beter voor de opsomming van gedaan en wat moet gedaan worden de onderdelen dan erachter 19 de jaargang nummer 4 febr 1990 26 de inhoud konstruktie kan uitrijdbaar 4 uitrijbaar uit de titel van het dossier schaaringang blijkt niet ondubbelzinnig wat precies gekocht is bovendien voorgestelde structuur zijn de vijf puntjes uit deel 1 van uiteenlopende acrd punt 1 bevat verwijzingen naar plannen die in dit geval kan de probleemstructuur aangevuld niet in het dossier opgenomen zijn alleen het worden met de maatregelstructuur lk geef kort de schema van 03 03 88 is aanwezig antwoorden per vraag de punten 2 3 en 4 verwijzen naar facturen en 1 wat is het probleem precies offertes eigenaardig genoeg wordt per punt been monsters kunnen alleen vanop de schrootklep bedrag vermeld genomen worden punt 5 geeft een onderhoudsnummer en is dus 2 waarom is het een probleem informatief belangrijk er wordt ook een prijs ver die situatie is gevaarlijk voor ongevallen meld maar het is niet duidelijk waarvoor 3 wat zijn de oorzaken deel 2 reden bevat de verantwoording van de niet vermeld aankoop de tekst is vaag en ongestructureerd 4 wat is ertegen te doer zin 1 om genomen monsters uit de lijn te nemen maatregel moet bedienaar zich op de schrootklep begeven 5 wat is de maatregel precies geeft meteen een omschrijving van een probleem aankoop van een nieuw systeem zin 2 het betreden van deze klep heeft reeds 6 waarom is de maatregel nodig tweemaal aanleiding gegeven tot ongevallen beantwoord in vraag 2 vermeldt waarom er een probleem is in zin 3 de 7 hoe wordt de maatregel uitgevoerd nieuwe konstruktie bestaat erin de monsters op te onderdelen worden gekocht en gemonteerd tot vangen d m v een speciaal daartoe voorziene een nieuw systeem schrootbak die uit de lijn uitrijdbaar is komt de 8 wat zijn de effecter lezer te

weten hoe het probleem verholpen kan niet vermeld worden deze drie zinnen kunnen nauwelijks een coheren te tekst genoemd worden en hebben weinig over herschrijving deel 2 tuigingskracht in koudwalserij 2 beitserij 2 kunnen monsters a de taal leen vanop de schrootklep uit de produktielijn genomen worden dal heeft al twee keer aanlei de tekst bevat nogal wat slordigheden en vaaghe ding gegeven tot ongevallen de schroot den lk stip ze aan klep immers deel 1 die gevaarlijke situatie kan verholpen worden door schaar ingang 4 schaaringang de monsters op een andere manier op te vangen punt 1 bevatgeen werknord en is daardoor vaag onze afdeling wil daartoe een nieuwe en veilige het speciaal onderhoudsnummer het speciale constructie later bouwen mekanische 4 mechanische die constructie laat toe de monsters op te vangen deel 2 in een speciale schrootbak die uit de produktielijn de lijn de produktielijn gereden kan worden de noodzakelijke onderde bedienaar 4 bediener len daarvoor zijn bested en ook de montage is zich begeven erop gaan staan aanbesteed zie bijlage de totals kosprijs is fr het betreden als je op de klep gaat staan deze nieuwe constructie zal zeker en vast bijdra reeds 4 al gen tot veiligerwerkomstandigheden volgens ors de nieuwe konstruktie bestaat erin 4 de nieuwe gaat het dan ook om een verantwoorde aankoop vat febr 1990 19 de jaargang nummer 4 tekst 1 ploegboek 914 q cd t 7jaar 3 till c c lt tacr c ar 5 46 r9 go-cal dcq 31 44 jzt tvc 1 f 141 r 71 fird 1 3 4 leicack 45 44rd 7 40 1 atcae 13 eti tit-tactit 1 44 6 4 vacifie v il ya tkeik otat 07 z641 19 de jaargang nummer 4 febr 1990 iwo liatead4 tekst 2 ordemaatregel orde la produktimenmeid omiie touw europa aalst orde maatregel nam c rt koat i iischrimigsir 4 try afdeling 1 st word gehoord in verband mot volgende felten f ma raadpleging van naam naam naam tam word door paam voa funktie volgo pdo verwittigine anktio nitgerprolen tiv4 1 4 datum bandmzeing vax boomening vand de betroliexp ofiptderseoneas ott oaderstrepen vat past issoplaar year aoofd personeeldienst 1170 11 vit h f e b r 1990 19 de jaargang nummer 4 5 i 13 i 1 1 i n z 1 b 1 cta 5 m 2 i it 1 lb 13 1 2 g i 2 2 0 a rii i i 5 0 m 1 w 1 p i 3 i l i i i o 1 m 0 1 i 0 t m 1 13 7 1 z 8 m c t 0 1 r e s i 0 3 0 s j 5 m r 1 9 g 1 c i c r i r r 1 a c i l i r t s t i i f r i a a r 3 m i i r 9 p i i m l t 1 4 r i r n i t s 1 i z k 1 i a i i 1 2 i i 1 o a g i i 2 0 i 4 x c s r k i 5 i 1 1 i i i i i d k x 3 4 4 4 a 8 b 2 1 i k 6 k i 8 3 t i i 1 a 14 19 de jaargang nummer 4 febr 1990 30 tekst 4 g ea eic 646 iie h ocaca cvit a0 v ftic ehawu ova 00 aovm e4v ptam 776 6 4z 0000 14 n ixt 98 e 17 5 62 41 00 0 d 6o6 co 3y adteavux o1 03 if rn 42 kv c a e c4 oleic 1 10 4 773 6 41 0004 0003 0004 000 6 tot oo 4 0016 204 otno 726 co 33 iaje tde u2c e onek 9 2 26 w t l sicht 55 2510 167514o pitzerajaet vol tr5 62 1 t o002 0006 00 5 00z9 i tretde 11 v a vetzt 94t1 2 6ev 7 f fiet 6 l 15 ao 51 2 o thualtdt c incl 0 142 44 34 s ile en att itioza ot 1 feta 6 bawl aceet t lct fecucle met til12544 0 t 53 t 5j0 49 1 3c e v tzt i9l a54618 aft calctak gi lcuica04 4061twvevwt vg 111991 cblaavx a gi febr 1990 19 de jaar gang nummer 4 conclusie moot 1 rapport over het navormingsproject com in deze drie teksten is de schrijver er niet in ge municatieve vaardigheden in het beroepsge slaagd om zijn boodschap over te brengen naar de richte secundair moeder taalonderwijs lezer er ontstaat een communicatiestoring die besteladres provinciale Inspectie t a v zgn ruffs is ontstaan omdat de schrijver to veel h vers traeten gouvemementstraat 24 9000 vanuit zijn eigen standpunt schrijft verbanden gent tussen mededelingen blijven impliciet en de logi sche structuur is zoek bi-

bliografie om tot functionele schrijfprodukten te komen moet boland jan en vera kerremans schtijfwerk de schrijver zich publiekgericht kunnen opstellen enschede slo te verschijnen dit anticiperen op de lezer vereist een behoorlijk caels r e a fved-erlands 5 antwerpen den abstractievermogen en moot dan ook geoefend gulden engel 1988 worden oefeningen en suggesties vied je o m in caels r e a nedqrlands 6 antwerpen den de handboeken nederlands 5 en nederlands 6 gulden engel 1989 en in schrijfwerle oefenen kan ook door de leer steehouder m c s laren commu-niceren lingen in de verschillende ateliers b v een ploeg mondelinge en chriftelijke communicatie boek bij te laten houden groningen wolters noordhoff 1984 het is ook nodig dat de leerlingen hun tekst duide lijk en expiicet leren uitdrukken aan-dacht voor relatiewoorden is daarvoor essentieel voor de schrijfdoelen waarmee hst ers later geconfron marie anne baert teerd zullen worden lijken de vaste struc-turen nakker 22 heel geschikt en gemakkelijk to leren 9910 mariakerke 94 141 1490 158 vogot eckay vc 000 glett orr tx huasx46eic tut ote ple main o t e bwitt tacza ga de acktootklefr 1aticaien van i lie014 t a4ceanzulf 4 0watid ficaa de pxcel-vaeit4 cyt itica s t ccl41 01041itix sibr 46 cx t t0a uit de lu thcractait a me 19 de jaargang nummer 4 febr 1990